

“L'església sempre estarà en crisi”

El bisbe de Solsona, Antoni Deig (Navàs, Bages, 1926), va arribar a l'edat de jubilació, als 75 anys, el diumenge 11 de març. En aquesta entrevista, realitzada abans del seu aniversari, Deig parla del passat –fou bisbe de Menorca i, abans, secretari del bisbe de Sogorb durant 18 anys–, del difícil moment que viu l'església i de la Conferència Episcopal Catalana, que, segons ell, encara tardarà un segle.

Està jubila voluntari, emborbomat...
—Moltes gràcies. Em va escriure un meu amic i deia: “Et felicito, no perquè et jubilis, sinó perquè fas setanta-cinc anys. Això és més important que res”. Té tota la raó.

—I què fa un bisbe quan es jubila?

—Anar-se'n cap a casa seva. Els bisbes de Solsona vivim aquí, en aquestes dependències, damunt del Museu. Aquí tenim aquest despatx tan bonic i una mica de pis que és on viu el bisbe. Jo, com que sóc fill de Navàs, m'he buscat un pis allà i l'he llogat. Ara el tinc buit i l'he d'omplir de mobles.

—Ha anunciat vostè que anirà a parlar amb el nunci el dia abans de la data de dimissió...

—Per mitjà del nunci he d'enviar la carta en la qual comunico al papa que m'ha arribat l'edat de jubilació. El que faré és que, en comptes d'enviar-li la carta, l'aniré a veure. “Qui cara veu, cara honra”, diem. Hi aniré, li donaré la carta per al papa i una altra per a ell, i li diré tres o quatre noms que em sembla que em podrien succeir aquí. A això, hi tenim dret.

—Té una proposta concreta, ja?

—Sí, sí, sí...

—Ens pot dir qui proposa?

—No. Això és una cosa molt secreta. Jo li donaré tres o quatre noms. I ell decidirà. Però pensa que ell ha dit que, de folis amb noms, en té uns dos-cents per a cada bisbe!

—Vostè proposarà que siguin del Principat?

—Sí, jo li demanaré que siguin capellans o bisbes d'aquí, de Catalunya, però ell farà el que li anirà bé.

—La Conferència Episcopal Espanyola (CEE), però, ha dit que no cal que siguin catalans...

—No. Això no ho ha dit la CEE, ho ha dit el president de la Conferència. Cadascú té les seves opinions. Però jo crec que no és així. Si el nou bisbe coneix la diòcesi, la manera de ser de la gent, i té la mateixa llengua i la mateixa cultura, és millor.

—Moltes vegades han triat un valencià per a les diòcesis del Principat...

—Sí, sí... Fixa't que ara tenim un valencià a Barcelona, un valencià a Tortosa, un valencià a Eivissa i un valencià a Mallorca. Per tots els Països Catalans! I els pobres valencians diuen: “I nosaltres no tenim un arquebisbe nostre!”, perquè l'arquebisbe valencià és de Madrid o de no sé on...

—De totes maneres, si el valencià és com el Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona... Això descafeïna una mica el catalanisme de les diòcesis catalanes?

—Home, una mica sí. És clar. Convé que els bisbes de Catalunya estimin la seva terra. Que em sembla que tots l'estimem, però cal que treballin per ella... S'ha de treballar per l'església, però també pel lloc on és l'església. Jo m'estimo els meus solsonins, d'aquí, de la ciutat, i del bisbat, no només perquè són cristians, també perquè són solsonins. I jo he de ser de la terra on m'he format i on estic bé, i la terra a la qual

“Diuen que Barcelona és la ciutat més secularitzada d’Europa, és a dir que prescindeix de l’espiritualitat i del més enllà. Aquí, les esglésies se’ns han buidat més que enlloc.”

estic servint. Si ve gent forastera com ha vingut, castellans i magribins, per exemple, també els atenem i els hem de respectar. I respectem la seva llengua i la seva cultura, però que no ens vulguin treure la nostra llengua per posar-ne una de fora. Això no! Primer és la llengua de casa.

—Parlem del País Valencià: vostè va ser secretari del doctor Pont i Gol quan era bisbe de Sogorb, oi?

—Sí, vaig estar amb el doctor Pont i Gol vint-i-sis anys: primer a la diòcesi de Sogorb, després a Sogorb-Castelló i, finalment, a l’arquebisbat de Tarragona fins que em van fer bisbe de Menorca.

—I amb ell va fer els límits del que ara és la diòcesi de Sogorb-Castelló, i va prendre una part a la diòcesi de Tortosa...

—Jo i un altre capellà el vam acompanyar perquè el nunci d’aleshores li va encarregar de convertir la diòcesi de Sogorb en la de Sogorb-Castelló, de manera que Castelló de la Plana i els pobles d’aquelles comarques quedessin dins de la nova diòcesi..., però amb una condició explícita del nunci: “Ha de quedar una part de la pro-

víncia de Castelló dins de la diòcesi de Tortosa”, li va dir.

—I per què?

—Tenia un sentit polític, això: que Catalunya no quedés sola. És a dir, que els bisbats de Catalunya no fossin només de Catalunya, sinó que tinguessin parròquies d’aquí i d’allà.

—Amb quin objectiu?

—Doncs d’evitar el separatisme o l’independentisme o el que en vulguis dir.

—I posteriorment va anar a Menorca?

—El 4 de novembre de 1977 em van fer bisbe de Menorca, sí. I vaig ser-hi dotze anys.

—Quin record en té?

—Molt bo. Jo sempre els deia que si em podia jubilar essent bisbe de Menorca, estaria molt content. Una cosa que vam intentar quan jo hi era, i que encara no han aconseguit, és que les Illes fossin província eclesiàstica, perquè ara depenen de la de València. Llavors per anar a València havies d’anar per Barcelona! Vam intentar-ho: vam fer papers, vam parlar amb el nunci..., i encara no ho han aconseguit. I el cas és que aquella vegada tots hi estàvem d’acord i, fins i tot, havíem aconseguit que la província eclesiàstica de València també digués que li semblava bé, que es fes això...

—I per què no es va fer, doncs?

—No ho sé. A Roma no s’ha fet. Perquè no han volgut, vaja.

—Sempre fa propostes, vostè. Després va proposar fer una Conferència Episcopal Catalana...

—Sí, el 1991, vaig fer una conferència a la Universitat Catalana d’Estiu de Prada sobre la possibilitat de fer una Conferència Episcopal Catalana que no depengués de Madrid, que depengués directament de Roma. El que passa és que, per una cosa o per una altra, de seguida s’hi van tirar a sobre i no va anar bé.

—I el Concili Provincial Tarraconense es va fer per propiciar la Conferència Episcopal Catalana?

—Va ser una cosa diferent. Jo vaig comentar una vegada la possibilitat de fer un Concili Provincial amb uns capellans. Un d’ells era corresponsal

de l’Avui i, passat un temps, em va demanar si això era possible, què s’hi podia fer i com. I després ho va publicar. Jo, per tant, només vaig alçar la llebre. El que la va caçar va ser l’arquebisbe de Tarragona, el doctor Torrella, que, en una reunió que vam fer molts capellans a Poblet, va explicar que havia parlat amb el cardenal Carles i tots dos estaven d’acord en tirar endavant el Concili.

—En tot cas, l’objectiu final...

—Era promoure la unió pastoral que hi ha d’haver entre les vuit diòcesis de Catalunya. Però, a banda d’això, plantejava la possibilitat de fer alguna cosa pel fet diferencial nostre, per la nació que som, a l’igual d’unes altres nacions, com ara Escòcia, que té Conferència Episcopal pròpia. Això, a Madrid, no ho van veure bé i aquí tampoc no se’n va fer cap cas. La prova és que, quan vam fer el Concili Provincial, on podíem parlar de la Conferència Episcopal Catalana, van dir que no, que d’això no se’n parlava. I va sortir el tema de la regió eclesiàstica, que sembla que a l’abril tirarà endavant. Però la regió eclesiàstica continuarà depenent de la CEE, mentre que jo anava a buscar una independència per no haver de dependre de Madrid. No la veurem fins al segle que ve, la Conferència.

—Acabem de començar un segle!

—Doncs sí, haurem d’esperar al segle XXII.

—Tan malament ho veu?

—Sí. Han de canviar moltes coses...

—On? A Roma?

—No. Aquí, aquí. No solament la cosa eclesiàstica, també la política. Ha de canviar tot.

—Vol dir que els polítics catalans no hi estaven prou interessats?

—Sí. Els d’aquí potser sí, però no manen en aquestes coses. I a Roma més aviat escolten el que diu el nunci i el que diu l’estat. Sempre guanya el més poderós, oi?

—Sí. El papa s’hauria de jubilar també?

—Potser sí.

—No parlarà mai català, el papa?

—Jo li ho vaig demanar un cop:

“Per què no ens parla en català?” I em va contestar: “Miri vostè, això, li ho ha de demanar a aquell monsenyor, aquell de la cúria vaticana, i si m’ho porta jo ja ho llegiré”. I jo no li vaig dir a aquell. Vaig anar a parlar amb un altre bisbe que tenia més influència i li vaig demanar si hi podia fer alguna cosa. I sembla que es va moure, però no en van fer cas. El papa només va parlar català una vegada per allò del Mil·lenni de Catalunya. Aquella vegada i prou, no ho ha fet més. Si parlés només les llengües més oficials..., però ja que també en parla d’altres, que parli la nostra! Doncs no ho vol fer.

—Potser no està prou content amb la tasca dels bisbes catalans?

—Jo ja no ho sé. Li hauria de preguntar a ell, això, però em penso que ens estima a tots igual. A més, com que ell és de Polònia, pot veure les coses que passen quan una potència grossa, com era Rússia, se’ls fica dins i no els deixa dir res. I ha parlat molt clar, eh!, aquest papa. A l’ONU ha dit coses molt clares sobre el respecte que es deu als drets de les nacions. El que passa és que ningú no en fa cas. “Mireu —va dir—, heu fet els drets de la persona humana, i està molt bé, però encara no heu fet els drets de les nacions i també l’hauríeu de fer, la carta que parlés dels drets de les nacions”. I quan diu *nacions* no vol dir estats, vol dir Catalunya, Escòcia...

—Deia que potser el papa no està content amb la tasca dels bisbes catalans perquè Catalunya, en comparació de la resta de l’estat, és un país amb pocs catòlics practicants, no?

—Sí. Diuen que Barcelona és la ciutat més secularitzada de tot Europa. Entenent per *secularitzada* que prescindeix una mica de l’espiritualitat i del més enllà. Certament, a València o a Castella és diferent. Aquí les esglésies se’ns han buidat. Allà es van buidant, però no tant. Potser és perquè aquí, diguem-ho així, som més avançats en algunes coses tècniques, i Barcelona pesa molt... I això mata, deixa en no-res l’espiritualitat i l’església. L’església no està de moda, ara. Els joves no aneu a missa ni res.

TINA BACQUE

“Per raons polítiques, quan vam fer el nou bisbat de Sagorba-Castelló el nunci hi va posar una condició: ‘Ha de quedar una part de la província de Castelló dins de la diòcesi de Tortosa’.”

—I els seminaris es queden buits, també?

—Jo només tinc un seminarista. N’havíem arribat a tenir trenta-quatre, aquí.

—Bé, aquest “un” que tenen sortirà molt preparat...

—El tenim a Barcelona. Allà hi ha el Seminari Interdiocesà i hi ha els alumnes de Lleida, Tarragona, Solsona, la Seu d’Urgell, Vic i Girona. En total, tenim vint-i-quatre o vint-i-cinc seminaristes.

—Per què creu que hi ha aquest distanciament entre església i societat?

—N’hi ha per moltes causes. És pel mateix fet que no hi ha seminaristes. Avui dia... la gent respira d’una altra manera. Han vingut moltes coses dels mitjans de comunicació... S’escriuen moltes coses que la gent abans no llegia. Quan nosaltres érem seminaristes, ens deien: “*Novelas... ¡No verlas!*”. És a dir, es mirava més prim aquestes coses. Portaves una educació més estricta. Ara, a la televisió surt el que sigui. Un noi jove veu allò i diu: “per què m’he de fer capellà, jo?”.

—I això no hauria de fer reflexionar

l’església sobre tota una sèrie de coses?

—Sí, sí. Ja reflexionem, ja. Per això acudim moltes vegades a vosaltres i a la televisió i aquí i allà... Per veure si podem fer entrar aquest missatge nostre que hem de donar. Però costa. De dificultats, sempre en tindrem, per això. L’església sempre estarà en crisi. Quan sembla que és un moment esplendent de l’església, allò que en diem el segle d’or, després resulta que l’església manava. Com si l’església fos la mestressa i l’amo del món! I això és el que ens ha fet més mal. Perquè l’església no és per dominar, és per servir.

—Parlem d’església i poder. La CEE ha declinat la invitació del govern espanyol a signar el Pacte Antiterrorista. Com ho valora?

—Que ho han fet molt bé. Molt malament hagueren fet de signar. Jo ja ho vaig dir. Que si haguessin signat, jo hauria escrit una carta al diari: “Jo no m’adhereixo”. Jo no. Aquell escrit és excloent. I no signar-lo, no vol dir que nosaltres anem a favor del terrorisme o que es mati. Han dit moltes mentides sobre l’església d’allà dalt! Quan maten algú, immediatament, jo rebo el comunicat que han fet que denunciava l’atemptat i que deia: “Això no ho admitem de cap de les maneres”. Aquell text és excloent. I que després diguin que l’església sí que s’hi fica, en política, pel tema dels immigrants. Això és molt diferent!

—Què en pensa de la Llei d’Estrangeria?

—És molt complex, això de la immigració. Però sobretot s’han de respectar els drets de la persona humana. També una vegada Jesús i els seus pares van haver de marxar, també van ser immigrants, perquè hi havia un rei que els volia cascar... Per tant, la gent té dret a anar a una altra banda. Ara, si n’ha de venir un milió, sí que hem de mirar de posar una reglamentació, però sense faltar als drets de ningú. I això és molt complex i molt difícil.

Àlex Milian